

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

Día de Muertos

OPGAVE 1

Arbejd i par.

Læs teksten på side 216 og svar på følgende spørgsmål:

1. ¿Cuándo se celebra Día de Muertos?
2. ¿Cuál es el origen de esta celebración?
3. ¿Qué festividades se mezclan con la llegada de los españoles a México?
4. ¿Por qué el Día de Muertos es único en México?
5. Describe cómo es la celebración del Día de Muertos en México.
6. ¿Qué hacen los mexicanos el Día de Muertos?
7. ¿Por qué regresan los muertos, según la gente?
8. ¿De qué se llenan los comercios?
9. ¿Qué se pone en lugares públicos?
10. La familia se une el Día de Muertos a comer ¿qué comen?
11. Busca información en internet sobre *el mole*, *el atol* y *el tamal*. ¿A base de qué se preparan en México? [*a base de* – på basis af; *preparar* – tilberede]
12. ¿De qué se llena el país el Día de Muertos?

Los antiguos mexicanos

1. ¿Por qué los antiguos mexicanos montaban ofrendas con los objetos que pertenecían al muerto?
2. ¿Qué es el Mictlán?
3. ¿Cómo era el viaje al Mictlán?
4. Lee la cita de Octavio Paz en la página 216 y explica qué pensaban los antiguos mexicanos de la oposición entre muerte y vida.

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

OPGAVE 2

Indsæt følgende adjektiver på de tomme pladser. Du skal bruge adjektiverne én gang.

alegre – elegante – aromático – monumental –
católico – prehispánico – amarillo – anaranjado

1. El *Día de Muertos* es una celebración muy _____. Es una celebración de origen _____.
2. El cempasúchil es una flor muy _____.
3. Los pétalos de la flor son _____ o de color _____.
4. *Día de Todos los Santos* y *Día de los Fieles Difuntos* son festividades _____.
5. Las ofrendas o altares de muertos que se ponen en lugares públicos son _____.
6. La Catrina lleva un sombrero _____.

pétalo *m* – kronblad
flor *f* – blomst

OPGAVE 3

Vælg det rigtige af de fremhævede ord.

La celebración *Día de Muertos* **es/está** de origen prehispánico. Es **un/una** celebración muy alegre. En el *Día de Muertos* hay **muy/mucha** comida. **La/el** flor de cempasúchil es un ícono del *Día de Muertos*. Sus pétalos **ilumina/inuminar/iluminan** el camino de las almas de los difuntos. La Catrina es **un/una** personaje importante del *Día de Muertos*. **Mucha/mucho** gente se disfraza de Catrina.

iluminar – at oplyse
camino *m* – vej
alma *f* (art. er 'el') – sjæl
difunto *m* – afdød
disfrazarse – at klæde sig ud

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

Præteritum og imperfektum

Datid

OPGAVE 4

Læs om anvendelsen af de to datider på spansk i *Gramática de uso básica*, § 28.6, side 56-57. Skriv dernæst nogle stikord her som du kan bruge for at huske forskellen mellem anvendelsen af præteritum og imperfektum:

PRÆTERITUM _____

_____

_____

_____

_____

IMPERFEKTUM _____

_____

_____

_____

_____

OPGAVE 5

Arbejd i par.

Følgende små tekster om Federico García Lorca står fortalt i historisk præsens. I har læst dem i *Viva la vida*, side 72.

Find og understreg alle præsensformerne (nutidsformerne) i teksterne og omsæt dem til datid. Overvej hvilken datid I skal bruge.

Tekst A

Federico García Lorca nace el 5 de junio de 1898 en Fuente Vaqueros. Su padre, García Rodríguez, es un hombre de buena situación económica. Su madre, Vicenta Lorca, es maestra. Lorca pasa allí los primeros años de su vida. En 1909 la familia se traslada a Granada.

Tekst B

En 1929 viaja a Nueva York. Es su primer viaje al extranjero. Viaja en barco y el viaje dura un mes. Tiene una vida social intensa con amigos españoles y también con nuevas amistades. El poeta andaluz escribe aquí su libro de poemas *Poeta en Nueva York*.

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

OPGAVE 6

Arbejd i par.

Læs om Præteritum og imperfektum i *Gramática de uso básica*, § 28.6, side 56-58, og indsæt den rigtige form af præteritum eller imperfektum på de tomme pladser. Diskutér hvorfor teksten hovedsagelig skal stå i imperfektum:

- A. Cuando yo [tener] ① _____ 16 años mi hermana [tener] ② _____ la mitad de mi edad.
- B. Un año recuerdo que [ir] ① _____ de vacaciones a Horcón, un pueblo de pescadores. Todo el lugar [ser] ② _____ bastante hippy, pero [tener] ③ _____ su encanto. Allí [conocer] ④ _____ a una pareja muy maja. No recuerdo sus nombres. Él [ser] ⑤ _____ alto y [llevar] ⑥ _____ rastas, ella [tener] ⑦ _____ los ojos verdes y muy grandes. Ella [escribir] ⑧ _____ poemas y él [tocar] ⑨ _____ la guitarra.
- C. La gente allí no [tener] ① _____ preocupaciones. [Ser] ② _____ felices.
- D. Por la mañana mi hermana, con un cubo y una pala, [jugar] ① _____ en la arena y [construir] ② _____ castillos, y yo [coleccionar] ③ _____ conchas. A veces yo [jugar] ④ _____ a las palas con mis nuevos amigos. Mis padres mientras tanto [tomar] ⑤ _____ el sol o [leer] ⑥ _____ un buen libro. Por la noche todos [cenar] ⑦ _____ en el mismo lugar donde mi amigo de las rastas [cantar] ⑧ _____ y [tocar] ⑨ _____ la guitarra.
- E. [Ser] ① _____ unas vacaciones inolvidables. Recuerdo que al volver a casa [sentir] ② _____ mucha pena.

mitad *f* – halvdel
edad *f* – alder
recordar – at huske
ir de vacaciones – at tage på ferie
pescador *m* – fisker
bastante – ret
encanto *m* – charme
conocer – at lære at kende
rasta *f* – dreadlocks
preocupación *f* – bekymring
jugar – at lege
cubo *m* – spand

pala *f* – skovl
construir – at bygge
castillo *m* – borg
jugar a las palas – at spille strandtennis
mientras tanto – i mellemtiden
tomar el sol – at sole sig
mismo – samme
inolvidable – uforglemmelig
al volver – da vi vendte tilbage
sentir pena – at blive ked af

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

OPGAVE 7

Arbejd i par. I følgende tekst fra Viva la vida, side 216 står alle verber i datid. Prøv at forklare hvorfor de står i imperfektum.

Los antiguos mexicanos

Cuando una persona **fallecía**, los familiares de los antiguos mexicanos **acostumbraban** a montar ofrendas con los objetos que **pertenecían** al muerto. Estos objetos **acompañaban** al muerto durante su viaje al *Mictlán*. **Era** un viaje largo y difícil.

OPGAVE 8

Arbejd i par.

Indsæt den rigtige form af præteritum eller imperfektum på de tomme pladser. Kun to verber skal stå i imperfektum, hvilke? Diskutér hvorfor teksten hovedsagelig skal stå i præteritum.

Breve biografía de Octavio Paz

- A. Octavio Paz, poeta, ensayista y diplomático mexicano [nacer] ① _____ el 31 de marzo de 1914 en Ciudad de México. Cuando (tener) ② _____ 17 años [fundar] ③ _____, junto con otros estudiantes, la revista Barandal, una revista estudiantil de ensayo y literatura. En 1933 se [publicar] ④ _____ "Luna Silvestre", su primer poemario.
- B. En septiembre de 1936 [componer] ① _____ el poema "No pasarán", un poema de solidaridad con el pueblo español. "No pasarán" [tener] ② _____ tal éxito que al año siguiente [viajar] ③ _____ a España para participar en el Congreso Internacional de Intelectuales Antifascistas. Octavio Paz [tener] ④ _____ 22 años cuando [escribir] ⑤ _____ "No pasarán".
- C. [Vivir] ② _____ en Francia en varios momentos, principalmente entre 1945 y 1951. En este periodo [desempeñar] _____ un puesto diplomático en la Embajada de México en Francia y [escribir] _____ "El laberinto de la Soledad".
- D. [Ser] ① _____ también Embajador de México en la India desde 1962 a 1968.
- E. [Recibir] ③ _____ el Premio Nobel de literatura en 1990. [Morir] ④ _____ el 19 de abril de 1998 en su ciudad natal.

nacer – at blive født

fundar – at stifte

junto con – sammen med

revista *f* – tidsskrift

se – man

poemario *m* – digtsamling

componer – at forfatte

tal – sådan

éxito *m* – succes

viajar – at rejse

varios (*pl*) – flere

momento *m* – tidspunkt

desempeñar – at beklæde (hverv)

recibir – at modtage

morir – at dø

natal – føde-

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

OPGAVE 9

Arbejd i par.

Læs følgende tekst. De verber der er markeret med fed står i datid. På spansk skal man bruge præteritum ved nogle af dem og imperfektum ved andre. Markér de verber I mener skal bruges i præteritum med én farve, og dem I mener skal bruges i imperfektum med en anden. Prøv at forklare hvorfor I har valgt den ene datid frem for den anden. I kan også skrive **P** for præteritum og **I** for imperfektum ved hvert markeret verbum.¹

1. Der **var**^① engang en prins; han **ville**^② have sig en prinsesse, men det **skulle**^③ være en *rigtig* prinsesse. Så **rejste**^④ han hele verden rundt, for at finde sådan en, men alle vegne **var**^⑤ der noget i vejen, prinsesser **var**^⑥ der nok af, men om det **var**^⑦ *rigtige* prinsesser, **kunne**^⑧ han ikke ganske komme efter, altid **var**^⑨ der noget, som ikke **var**^⑩ så rigtigt.
2. Så **kom**^① han da hjem igen og **var**^② så bedrøvet, for han **ville**^③ så gerne have en virkelig prinsesse.
3. En aften **blev**^① det da et frygteligt vejr; det **lynede**^② og **tordnede**^③, regnen **skyllede**^④ ned, det **var**^⑤ ganske forskrækkeligt! Så **bankede**^⑥ det på byens port, og den gamle konge **gik**^⑦ hen at lukke op.
Det **var**^⑧ en prinsesse, som **stod**^⑨ udenfor. Men gud hvor hun **så**^⑩ ud af regnen og det onde vejr!
4. Vandet **løb**^① ned af hendes hår og hendes klæder, og det **løb**^② ind af næsen på skoen og ud af hælen, og så **sagde**^③ hun, at hun **var**^④ en virkelig prinsesse.
5. "Ja, det skal vi nok få at vide!" **tænkte**^① den gamle dronning, men hun **sagde**^② ikke noget, **gik**^③ ind i sovekamret, **tog**^④ alle sengeklæderne af og **lagde**^⑤ en ært på bunden af sengen, derpå **tog**^⑥ hun tyve madrasser, **lagde**^⑦ dem oven på ærten, og så endnu tyve edderdunsdyner oven på madrasserne.
Dér **skulle**^⑧ nu prinsessen ligge om natten.
6. Om morgnen **spurgte**^① de hende, hvorledes hun havde sovet.
"Oh forskrækkeligt slet!" **sagde**^② prinsessen, "jeg har næsten ikke lukket mine øjne den hele nat! Gud ved, hvad der har været i sengen? Jeg har ligget på noget hårdt, så jeg er ganske brun og blå over min hele krop! det er ganske forskrækkeligt!"
Så **kunne**^③ de se, at det **var**^④ en rigtig prinsesse, da hun gennem de tyve madrasser og de tyve edderdunsdyner havde mærket ærten. Så ømskindet **kunne**^⑤ der ingen være, uden en virkelig prinsesse.
7. Prinsen **tog**^① hende da til kone, for nu **vidste**^② han, at han **havde**^③ en rigtig prinsesse, og ærten **kom**^④ på Kunstammeret, hvor den endnu er at se, dersom ingen har taget den.
Se, det **var**^⑤ en rigtig historie!

Prinsessen på ærten ("La princesa y el guisante") af Hans Christian Andersen

¹ En tilsvarende opgave findes på side 218 i Viva la vida.

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

Det indirekte objekt

Hensynsled

OPGAVE 10

Arbejd i par.

- Læs om anvendelsen af det indirekte objekt under *Kapitel 7 La Santa Muerte* her på hjemmesiden samt i *Gramática de uso básica* § 17.3.2, side 31, hvis I ikke kan huske hvordan det bruges på spansk.
- Oversæt følgende lille tekst. Hvad refererer *les* til? Hvad refererer *a ellos* til?

Los vivos *les* ofrecen comida y bebida a los muertos, así *les* dan la bienvenida. *Les* ponen también ofrendas con los objetos que pertenecían *a ellos*.

vivo – som er i live
ofrecer – at give, at tilbyde
muerto *m* – død
dar la bienvenida a alguien – at byde én velkommen
poner – (her:) at montere
ofrenda *f* – offerbord
pertenecer – at tilhøre

OPGAVE 11

Arbejd i par.

- Indsæt den rigtige dativform af pronominet i følgende sætninger, som i eksemplet (1). Læg mærke til at præpositionsformerne står i parentes i første og anden person singularis og pluralis. Dette betyder at de godt kan undværes. Når jeg fx siger *Ellos me dan la bienvenida* (eks. 1) oplyser jeg bare at der er nogle der byder mig velkommen, men når jeg så siger *Ellos me dan la bienvenida a mí* understreger jeg *me* ved at bruge *a mí* eller jeg sætter *a mí* i modsætning til *a ti*.
- I tredje person singularis og pluralis står præpositionsformerne ikke i parentes. Overvej hvorfor.
- Prøv at lære dativ- og præpositionsformerne udenad.

1. Ellos *me* dan la bienvenida (a mí).
2. Ellos _____ dan la bienvenida (a ti).
3. Ellos _____ dan la bienvenida a ella
4. Ellos _____ dan la bienvenida a él.
5. Ellos _____ dan la bienvenida (a nosotros).
6. Ellos _____ dan la bienvenida (a vosotros).
7. Ellos _____ dan la bienvenida a ellas.
8. Ellos _____ dan la bienvenida a ellos.

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

OPGAVE 12

Arbejd i par. Find det indirekte objekt i følgende avisoverskrifter. Oversæt sætningerne.

1. La prensa italiana ya le da la bienvenida a Cristiano.²
2. Shakira les enseña a sus hijos cómo ordeñar cabras.³
3. Alfred⁴ ..., además de darle⁵ una rosa, le ha regalado un libro⁶
4. Jordi Évole⁷: "En Cataluña nadie nos ha explicado qué hay después de la independencia"⁸

ya – allerede
cómo – hvordan
ordeñar – at malke
cabra *f* – ged
además de – ud over
regalar – at forære, at give
después – efter

OPGAVE 13

Arbejd i par. Oversæt følgende sætninger til spansk. Bemærk at sætningerne står i forskellige tider. Husk at dativpronominet skal være foranstillet verbalet. Verbet I skal bruge, står i firkantet parentes.

1. Han fortæller os det hele. [*contar* |o→ue|]
2. Han gav mig en rose, jeg gav ham en bog. [*dar*]
3. Hvem har lært dig at danse salsa? [*enseñar*]
4. Han forærede hende et flot armbånd. [*regalar*]
5. Hun gav dem et fjendtligt blik. [*lanzar*]
6. Har han forklaret jer det hele? [*explicar*]

hele – todo
rose – rosa *f*
bog – libro *m*
flot – vistoso
armbånd – pulsera *f*
fjendtlig – hostil
blik – mirada *f*

² Kilde: https://as.com/futbol/2018/07/08/primera/1531033482_231778.html

³ Kilde: <http://peopleenespanol.com/mamas-y-bebes/shakira-ensena-hijos-milan-sasha-ordenar-cabras/>

⁴ Alfred – catalansk sanger

⁵ le – refererer til *su compañera* (kæresten)

⁶ Kilde: <http://www.lavanguardia.com/gente/20180423/442905933395/libro-jordi-2018-alfred-amaia-ot.html>

⁷ Jordi Évole – journalist og studievært på "Salvados", et debatprogram fra Le Sexta

⁸ Kilde: http://www.antena3.com/programas/el-hormiguero/invitados/jordi-evole_20141016571b8ff46584a8abb580918f.html

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

Det spanske *se* = *s*-passiv eller en sætning med *man*

OPGAVE 14

Arbejd i par.

I Kapitel 1 México her på hjemmesiden har vi introduceret anvendelsen af *se*. *Se* svarer til den såkaldte *s*-passiv eller en *blive-passiv* på dansk.

a. Læs introduktionen igen inden I går i gang med opgaverne:

- På dansk og på spansk findes der aktive og passive sætninger. Når sætningens subjekt selv udfører handlingen, er sætningen aktiv. I eksemplerne i skemaet er *vi* og *nosotros* subjekter i de aktive sætninger.
- Når subjektet ikke er i fokus, fordi der lægges mere vægt på hvad der sker end på den der udfører handlingen, bruger man en sætning med *man* eller en såkaldt *s*-passiv på dansk. På spansk anvendes en såkaldt *se*-konstruktion.

Dansk		Spansk	
Aktiv sætning	<u>Vi</u> spiser meget her.	Aktiv sætning	<u>Nosotros</u> comemos mucho aquí.
Man sætning	<u>Man</u> spiser meget her.	Se-konstruktion	<u>Se</u> come mucho aquí.
S-passiv	<u>Der</u> spises meget her.		

b. Læs afsnittet "La muerte se convierte en fiesta" og "Los antiguos mexicanos" på side 216 og find alle de sætningerne hvor **se** anvendes. Skriv dem ind her og oversæt dem til dansk:

Kapitel 8

Día de Muertos

side 216

OPGAVE 15

Arbejd i par.

Fortæl på spansk om hvordan man fejrer jul i Danmark eller andre steder i verden I kender. I skal bruge det spansk **se**. Brug den tekst I lige har læst som inspiration. I må meget gerne illustrere jeres tekst. I skal bruge verberne i boksen og nogle af gloserne nedenfor.

*visitar (at besøge) – cenar (at spise aftensmad) – llenar (at fylde)
poner (at montere/at anbringe) – beber (at drikke) – bailar (at danse)
cantar (at synge) – celebrar (at fejre) – tomar (at indtage/at spise)*

Nogle gloser

sammen – junto

i familiens skød – en familia

lejlighed – ocasión *f*

juletræ – árbol *m* de Navidad

belyst – iluminado

torv – plaza *f*

have – jardín *m*

guirlande – guirnalda *f*

juleudsmykning – adornos *m pl* navideños

adventskrans – corona *f* de Adviento

kalenderlys – vela *f* de Adviento con el calendario

impreso

lys – vela *f*

julesalme – villancico *m*

gløgg – ponche *m* navideño

and – pato *m*

gås – ganso *m*

kalkun – pavo *m*

flæskesteg – cerdo *m* asado

rødkål – ensalada *f* lombarda

kartoffel – patata *f*

Ris à l'amande – arroz con leche con almendras picadas, nata montada con vainilla y una salsa de cereza *f* caliente (kirsebærsauce)

omkring – alrededor de

småkage – galleta *f*